

Karlstads EI- och Stadsnät AB
651 84 KARLSTAD

Fastställande av slutlig intäktsram för tillsynsperioden 2012–2015

Beslut

Energimarknadsinspektionen (Ei) ändrar den tidigare beslutade intäktsramen och fastställer intäktsramen för Karlstads EI- och Stadsnät AB, 556527-6739, avseende redovisningsenheten REL00092 för perioden 2012–2015 till

170 147 tkr för år 2012,

169 495 tkr för år 2013,

172 451 tkr för år 2014 och

172 400 tkr för år 2015 i respektive års prisnivå, enligt bilaga 1.

1 Beskrivning av ärendet

1.1 Bakgrund

Karlstads EI- och Stadsnät AB (tidigare Karlstads Elnät AB), i fortsättningen benämnt företaget, ansökte inför tillsynsperioden 2012–2015 om att intäktsramen skulle fastställas till 676 756 tkr för redovisningsenheten REL00092. Ei fastställde intäktsramen till 534 723 tkr i 2010 års prisnivå, dnr 2011-101459.

Företaget överklagade Ei:s beslut till Förvaltningsrätten i Linköping. Enligt förvaltningsrättens dom ska schablonmetoden, utan tillämpning av övergångsmetod, tillämpas när Ei fastställer intäktsramen. Förvaltningsrätten fastställde den 11 december 2013 företagets intäktsram till 663 912 tkr mål nr 7981-11. Ei överklagade domen, men varken Kammarrätten i Jönköping eller därefter Högsta förvaltningsdomstolen meddelade prövningstillstånd. Förvaltningsrättens avgörande står därmed fast.

Företaget har inte begärt omprövning av beslutet enligt 5 kap. 15 § ellagen (1997:857) och har heller inte ansökt om att intäktsramen ska öka enligt 5 kap. 12 § ellagen.

1.2 Redovisning av uppgifter

Företaget har lämnat in uppgifter om vilka faktiska investeringar och utrangeringar som har skett samt vilka löpande opåverkbara kostnader som företaget har haft under tillsynsperioden. Uppgifterna har lämnats enligt Ei:s föreskrifter och allmänna råd (EIFS 2010:6) om nätkoncessionshavares förslag till intäktsram och insamling av uppgifter för att bestämma intäktsramens storlek (rapporteringsföreskriften).

Företaget har även lämnat in uppgifter för att Ei ska kunna fastställa den faktiska kvaliteten i nätverksamheten under perioden 2012–2015 och beräkna en kvalitetsjustering utifrån antal oaviserade och aviserade avbrott samt avbrottstiden i minuter.

2 Bestämmelser som ligger till grund för beslutet

2.1 Ellagen

Intäktsramen är de samlade intäkter som en nätkoncessionshavare högst får uppbära från nätverksamheten under en tillsynsperiod. En tillsynsperiod ska vara fyra kalenderår, om det inte finns särskilda skäl för en annan tidsperiod (1 kap. 5 a § och 5 kap. 4 §).

Intäktsramen ska täcka skäliga kostnader för att bedriva nätverksamhet under tillsynsperioden och ge en rimlig avkastning på det kapital som krävs för att bedriva verksamheten (kapitalbas). Skäliga kostnader för att bedriva nätverksamheten är kostnader för en ändamålsenlig och effektiv drift av en nätverksamhet med likartade objektiva förutsättningar. Kapitalbasen ska beräknas med utgångspunkt i de tillgångar som nätkoncessionshavaren använder för att bedriva nätverksamheten. Vidare ska hänsyn tas till investeringar och avskrivningar under tillsynsperioden. En tillgång som inte behövs för att bedriva verksamheten ska anses ingå i kapitalbasen om det skulle vara oskäligt mot koncessionshavaren att bortse från tillgången (5 kap. 6, 8 och 9 §§).

Ei ska även ta hänsyn till kvaliteten i nätkoncessionshavarens sätt att bedriva nätverksamheten. Ei ska bara beakta de avbrott som inte medför skadeståndsskyldighet för nätkoncessionshavaren eller ger rätt till avbrottsersättning enligt 10 kap. 10 § ellagen. Ei:s bedömning kan medföra en ökning eller minskning av vad som anses vara en rimlig avkastning på kapitalbasen (5 kap. 7 §).

En nätkoncessionshavare får inom fyra månader efter tillsynsperiodens slut ansöka hos Ei om att intäktsramen för perioden ska ökas. Ei ska handlägga ansökan skyndsamt (5 kap. 12 §).

Ei ska ompröva den fastställda intäktsramen efter tillsynsperiodens slut om det finns skäl att anta att ramen är större än vad som är motiverat av senare kända förhållanden och avvikelser inte är ringa. Om det inte finns särskilda hinder, ska Ei meddela sitt beslut senast tio månader efter tillsynsperiodens slut (5 kap. 13 §).

Vid omprövning enligt 12 eller 13 §§ ska Ei kontrollera om de antaganden som har legat till grund för beslutet om fastställande av intäktsram överensstämmer med det faktiska

utfallet under perioden. Vid bedömningen ska myndigheten tillämpa 6–9 §§ och utgå från de uppgifter och metoder som myndigheten har använt för att fastställa intäktsramen och som framgår av beslutet om fastställande (5 kap. 14 §).

Om en allmän förvaltningsdomstol har ändrat ett beslut om intäktsram för en nätkoncessionshavare och grunden för ändring av det beslutet är tillämplig även för en annan nätkoncessionshavare, ska Ei, om den senare nätkoncessionshavaren begär det, ompröva det beslut om intäktsram som gäller för denne. En ansökan om omprövning ska ha kommit in till Ei inom tre månader efter det att domstolens avgörande har vunnit laga kraft (5 kap. 15 §).

2.2 Intäktsramsförordningen

I förordningen (2014:1064) om intäktsram för elnätsföretag (intäktsramsförordningen) finns närmare bestämmelser om vad som avses med anläggningstillgångar (3 §), vilka tillgångar som ingår i kapitalbasen (5 §) och värdering av anläggningstillgångar (6–8 §§). Vidare finns bestämmelser om hur kapitalbasen ska beräknas vid förändring i prisläget (9 §) och vilka uppgifter nätkoncessionshavaren löpande ska dokumentera om de anläggningstillgångar som ingår i kapitalbasen (15 §).

2.3 Rapporteringsföreskriften

I Ei:s föreskrifter och allmänna råd (EIFS 2010:6) om nätkoncessionshavares förslag till intäktsram och insamling av uppgifter för att bestämma intäktsramens storlek (rapporteringsföreskriften) finns kompletterande bestämmelser. Nätkoncessionshavaren ska senast den 31 mars året efter tillsynsperiodens slut redovisa det faktiska utfallet per kalenderår under tillsynsperioden avseende de uppgifter som har redovisats enligt 5 kap. samt de samlade intäkterna i nätverksamheten (7 kap. 1 §). Vidare anges hur redovisning av tillgångar i kapitalbasen, kostnader i nätverksamheten och intäkter i verksamheten ska ske (7 kap. 2–5 §§).

2.4 Kvalitetsregleringsföreskriften

Vid fastställande av den slutliga intäktsramen ska Ei tillämpa Ei:s föreskrifter och allmänna råd (EIFS 2011:1) om vad som avses med kvaliteten i nätkoncessionshavarens sätt att bedriva nätverksamheten vid fastställande av intäktsram (kvalitetsregleringsföreskriften).

I föreskriften anges bland annat att kvaliteten i en redovisningsenhets sätt att bedriva nätverksamhet beräknas som en kvalitetskostnad. Kvalitetskostnaden beräknas utifrån antal oaviserade och aviserade avbrott samt avbrottstiden i minuter och motsvaras av de samlade avbrottskostnaderna under tillsynsperioden enligt 5 kap. 1 eller 5 §§ (3 kap. 1 §). I föreskriften anges även hur avbrottskostnaden ska beräknas vid bedömningen efter tillsynsperioden (5 kap. 1–11 §§).

3 Ei:s motivering till beslutet

3.1 Sammanfattande beräkning av intäktsramen

Ei har beräknat en slutlig intäktsram till 170 147 tkr för år 2012, 169 495 tkr för år 2013, 172 451 tkr för år 2014 och 172 400 tkr för år 2015, se tabell 1 nedan. Intäktsramen fastställs i respektive års prisnivå.

Tabell 1 Beräknad slutlig intäktsram för tillsynsperioden 2012–2015 (tkr)

Kostnader i intäktsramen	Prisnivå	2012	2013	2014	2015
Kapitalkostnader	Respektive års prisnivå	92 371	94 158	95 921	97 441
Löpande kostnader					
Påverkbara kostnader	Respektive års prisnivå	37 607	37 582	37 902	38 211
Opåverkbara kostnader	Respektive års prisnivå	39 706	37 265	38 443	36 569
Beräknad intäktsram före kvalitetsjustering	Respektive års prisnivå	169 684	169 005	172 265	172 221
Kvalitetsjustering	Prisnivå	2012	2013	2014	2015
Begränsning (max/min 3 % av årlig beräknad intäktsram, absolutvärde)	Respektive års prisnivå	5 091	5 070	5 168	5 167
Kvalitetsjustering (Utan begränsning)	Respektive års prisnivå	463	490	186	179
Kvalitetsjustering (Hänsyn tagen till eventuell begränsning)		463	490	186	179
	Prisnivå	2012	2013	2014	2015
Beräknad slutlig intäktsram efter kvalitetsjustering	Respektive års prisnivå	170 147	169 495	172 451	172 400

3.2 Utgångspunkter för fastställande av slutlig intäktsram

Företaget har inte ansökt om att intäktsramen ska öka enligt 5 kap. 12 § ellagen. Den aktuella prövningen omfattar därför endast frågorna om intäktsramen ska sänkas enligt 5 kap. 13 § ellagen och kvaliteten i företagens sätt att bedriva nätverksamhet enligt 5 kap. 7 § ellagen. I samband med att den slutliga intäktsramen fastställs sker också en indexering. Hur intäktsramen fastställs beskrivs närmare nedan.

3.3 Hantering av prisnivåer

Det ursprungliga beslutet och den senast fastställda domen om intäktsram fastställdes med ett belopp för hela tillsynsperioden om fyra år. Beslutet fastställdes i 2010 års prisnivå. Av beslutet framgår det att intäktsramen efter tillsynsperioden ska justeras för vart och ett av åren med olika index.

I detta beslut fastställer Ei den slutliga intäktsramen för tillsynsperioden 2012–2015 i respektive års prisnivå. Vid indexering av kapitalbasen används faktorprisindex (FPI) för byggnader i enlighet med vad som anges i intäktsramsförordningen och vid indexering av påverkbara kostnader används FPI för elnätsföretag – lokalnät avseende påverkbara kostnader i enlighet med vad som framgår av det ursprungliga beslutet. Vid indexering av de opåverkbara kostnaderna används FPI för elnätsföretag – lokalnät avseende opåverkbara kostnader, se bilagorna 2 och 3. Ei:s närmare överväganden avseende prisnivåer framgår av bilaga 4.

3.4 Fastställande av slutlig intäktsram efter tillsynsperiodens slut

Företaget har lämnat in uppgifter för avstämning av intäktsramen för tillsynsperioden 2012–2015. Efter tillsynsperiodens slut ska Ei ompröva en intäktsram om företaget har ansökt om att intäktsramen ska öka eller om Ei anser att intäktsramen ska minska (5 kap. 12–13 §§ ellagen). Ei ska minska intäktsramen om det finns skäl att anta att den senast fastställda intäktsramen – som utgår ifrån prognoser för investeringar, utrangeringar och opåverkbara kostnader – är högre än den intäktsram som är beräknad med faktiskt utfall och skillnaden är mer än ringa. Vid dessa omprövningar ska faktiskt utfall användas enligt 5 kap. 14 § ellagen.

Företaget har inte ansökt om att intäktsramen ska öka enligt 5 kap. 12 § ellagen. För att kunna bedöma om en omprövning ska ske enligt 5 kap. 13 § ellagen har Ei jämfört de uppgifter som låg till grund för den senast fastställda domen med de inlämnade uppgifterna om faktiskt utfall. Jämförelsen visar att den senast fastställda intäktsramen blir lägre än den intäktsram som är beräknad med faktiskt utfall. Ei kommer därför inte att ompröva intäktsramen enligt 5 kap. 13 § ellagen. Till följd av detta fastställer Ei den slutliga intäktsramen för tillsynsperioden 2012–2015 utifrån de uppgifter som låg till grund för den senast fastställda domen, det vill säga de prognostiserade uppgifterna om investeringar, utrangeringar och opåverkbara kostnader.

Vid fastställandet har Ei indexerat uppgifterna till respektive års prisnivå, se bilagorna 2–4. Dessutom har Ei beaktat kvaliteten i företagets sätt att bedriva nätverksamhet, se bilaga 5.

De metoder som är aktuella i detta fall är de metoder som gäller efter förvaltningsrättens dom avseende företagets intäktsram, se avsnitt 1.1. I övriga delar tillämpas de metoder som framgår av det ursprungliga beslutet.

Utifrån dessa förutsättningar fastställer Ei den slutliga intäktsramen enligt följande.

3.4.1 Bedömning av kapitalkostnader

Kapitalkostnad är kostnad för att använda kapital, i form av exempelvis elledningarna och nätstationer (kapitalbas). Avkastningen beräknas med en real kalkylränta före skatt. Kapitalkostnaden ska efter Ei:s bedömning av kvaliteten i nätverksamheten justeras med en kvalitetskostnad genom ett tillägg eller avdrag.

3.4.1.1 Kapitalbas

Kapitalkostnaderna fastställs utifrån företagets kapitalbas den 31 december 2010 samt företagets prognoser om investeringar och utrangeringar enligt det ursprungliga beslutet om fastställande av intäktsram, beräkningen framgår av bilaga 1.

3.4.1.2 Kalkylränta

Kalkylräntan har inte förändrats. Vid fastställandet ska därför en kalkylränta om 5,2 procent användas.

3.4.1.3 Kvaliteten i nätverksamheten

Att kvaliteten i nätverksamheten ska beaktas följer av 5 kap. 7 § ellagen. I det ursprungliga beslutet om intäktsram för perioden 2012–2015 har en beräknad normnivå på kvaliteten fastställts för de kvalitetsindikatorer som anges i kvalitetsregleringsföreskriften. Av beslutet följer att efter tillsynsperiodens slut ska den faktiska kvaliteten i nätverksamheten jämföras med normnivån. Om den faktiska kvaliteten avviker från normnivån ska intäktsramen justeras.

Företaget har lämnat in uppgifter för att Ei ska kunna fastställa den faktiska kvaliteten i nätverksamheten för perioden 2012–2015. Intäktsramen ska därför justeras med en kvalitetskostnad utifrån den faktiska kvaliteten. Kvalitetskostnaden för hela perioden är summan av de årliga avbrottskostnaderna och ska enligt föreskriften utgöra ett tillägg eller avdrag på kapitalkostnaden.

Ei har utifrån de uppgifter som företaget har rapporterat fastställt den faktiska kvaliteten i nätverksamheten under tillsynsperioden. Ei har beräknat en avbrottskostnad för respektive år för de kvalitetsindikatorer som anges i kvalitetsregleringsföreskriften genom att jämföra den faktiska kvaliteten med den normnivå som beräknats i tidigare beslut. Kvalitetsjusteringen för respektive år framgår av tabell 1 och beräkningen framgår av bilaga 5.

3.4.1.4 Beräkning av kapitalkostnader

Kapitalkostnader ska beräknas med real annuitet i enlighet med schablonmetoden. Kapitalkostnaderna framgår av bilaga 1.

3.4.2 Bedömning av påverkbara kostnader

De påverkbara kostnaderna fastställs utifrån en historisk referensperiod för åren 2006–2009. Kostnaderna ska indexeras med FPI för elnätsföretag – lokalnät avseende påverkbara kostnader, se avsnitt 3.3. Ett avdrag för effektiviseringskrav om 1 procent ska göras i enlighet med det ursprungliga beslutet.

Ei har beräknat de påverkbara kostnaderna efter indexering och effektiviseringskrav. Summan av de påverkbara kostnaderna under respektive år i tillsynsperioden framgår av tabell 1, se även bilaga 1.

3.4.3 Bedömning av opåverkbara kostnader

Ei fastställer de opåverkbara kostnaderna utifrån företagets prognoser. Kostnaderna indexeras till respektive års prisnivå med FPI för elnätsföretag – lokalnät avseende opåverkbara kostnader, se avsnitt 3.3 och bilaga 4. Summan av de opåverkbara kostnaderna under respektive år i tillsynsperioden framgår av tabell 1, se även bilaga 1.

4 Upplysning om omprövning till följd av avvikelse från intäktsramen

Om en nätkoncessionshavares samlade intäkter från nätverksamheten under tillsynsperioden har avvikit från den slutligen fastställda intäktsramen, ska det belopp med vilket intäkterna överstigit eller understigit intäktsramen minska respektive öka ramen för den påföljande tillsynsperioden (5 kap. 20 § ellagen). Ei ska således bedöma om de samlade intäkterna i företagens nätverksamhet för tillsynsperioden har avvikit från ramen. Denna bedömning kan resultera i en ändring av intäktsramen för tillsynsperioden 2016–2019 och behandlas inte närmare här.

Hur man överklagar

Se bilaga 6, Så här gör du för att överklaga beslutet.

Detta beslut har fattats av generaldirektören Anne Vadasz Nilsson. Vid den slutliga handläggningen deltog även experten Roger Husblad, analytikern Marie-Louise Eriksson och analytikern Anna Öhlund, föredragande.

Anne Vadasz Nilsson

Anna Öhlund

Bilagor till beslutet

- 1 Beräknad intäktsram avseende tillsynsperioden 2012–2015
- 2 Faktorprisindex för byggnader
- 3 Faktorprisindex för elnätsföretag – lokalnät
- 4 Hantering av prisnivåer för tillsynsperioden 2012–2015
- 5 Bedömning av kvaliteten i nätverksamheten för tillsynsperioden 2012–2015
- 6 Så här gör du för att överklaga beslutet